

XXVIII Forum Sprawozdawczo-Wyborcze Instytutów Badawczych

W dniach 27–28 maja 2019 r. w warszawskim hotelu „Novotel” odbyło się XXVIII Forum Sprawozdawczo-Wyborcze Elektorów Instytutów Badawczych. W obradach uczestniczyło 112 przedstawicieli instytutów badawczych oraz goście.

XXVIII Forum Elektorów Instytutów Badawczych, obradujące w dniach 27–28 maja 2019 r., wybrało nową Radę Główną Instytutów Badawczych oraz Komisję Rewizyjną (skład RGIB oraz KR na str. 13). Wybrano także Przewodniczącą Rady Głównej Instytutów Badawczych na X kadencję, którym został **prof. Leszek Rafalski** – Dyrektor Instytutu Badawczego Dróg i Mostów.

Podczas dwudniowych obrad poddano ocenie aktualną sytuację instytutów badawczych w świetle dynamicznych zmian legislacyjnych, które miały miejsce w trakcie mijającej kadencji. Dyskutowano o kierunkach działań instytutów badawczych, perspektywach ich rozwoju, przyszłych wyzwaniach stojących przed tym sektorem nauki, a także o ich roli i miejscu w polskiej nauce, procesie ich restrukturyzacji, który wiąże się z dodatkowymi wyzwaniami i koniecznością weryfikowania zmieniających się przepisów.

Przewodniczącą RGIB prof. Leszek Rafalski

I dzień Forum – 27 maja 2019 r.

Przewodniczący RGIB **prof. Leszek Rafalski** otworzył obrady Forum i powitał zgromadzonych przedstawicieli instytutów badawczych. Na wstępie wybrano prowadzących obrady – **prof. COI Magdalenę Chechlińską** z Centrum Onkologii – Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie i **prof. ITS Marcina Ślęzaka** z Instytutu Transportu Samochodowego. Powołano Komisję Uchwał i Wniosków oraz Komisję Wyborczą. Następnie Przewodniczący RGIB przedstawił sprawozdanie z działalności Rady Głównej Instytutów Badawczych minionej kadencji.

W numerze:

- XXVIII Forum Sprawozdawczo-Wyborcze Instytutów Badawczych (str. 1–10)
- Pierwsze posiedzenie nowej Rady Głównej Instytutów Badawczych (str. 11)
- Prezydium X Kadencji (str. 12)
- Skład Rady Głównej Instytutów Badawczych X Kadencji (2019–2022) (str. 13)
- Kierunki działań Rady Głównej Instytutów Badawczych (str. 15)
- Uchwała XXVIII Forum Sprawozdawczo-Wyborczego Elektorów... (str. 16)

Omówił najważniejsze sprawy zaznaczając, że przedmiotem działalności Rady Głównej Instytutów Badawczych w mijającej kadencji w dużej mierze były kwestie związane z reformą instytutów badawczych i powstaniem od 1 kwietnia 2019 r. „Sieci Badawczej Łukasiewicz”. Podkreślił, że prace Rady i Przewodniczącego w minionej kadencji to czas bardzo dynamiczny, nierozzerwalnie związany z walką o ochronę instytutów badawczych. Wynikała ona z niepokoju prawnego, zagrażającego funkcjonowaniu instytutów, wprowadzanych zmian organizacyjnych, zmian w ewaluacji jednostek naukowych, niepewności jutra dyrekcji i kadry naukowej instytutów oraz ze zmian w zasadach finansowania nauki. Powstały kolejno dwie nowelizacje ustawy o instytutach badawczych, najpierw koncepcja, później projekt ustawy o Narodowym Instytucie Technologicznym (NIT) – zamieniony na projekt ustawy o Sieci Badawczej: Łukasiewicz, który początkowo nie odbiegał zasadniczo od swojego pierwowzoru i był de facto NITem-bis, wreszcie poselski projekt ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz. Wymagało to stałej gotowości do wnikliwego analizowania każdego z projektów i podejmowania stosownych działań, aby możliwie skutecznie niwelować destabilizację funkcjonowania i chronić interesy instytutów badawczych.

Następnie Przewodniczący podkreślił, że w wyniku inicjatywy oddolnej powstały również dwie inne sieci – ENERGIA oraz POLTRIN. Zwrócił także uwagę na aktywność RGIB w pracach nad ustawą o szkolnictwie wyższym, której zapisy miały wpływ na sprawy instytutów badawczych. Podkreślił istotną rolę prac zespołu pod przewodnictwem dr. Andrzeja Kruegera nad *doskonałością wdrożeniową*, która jest uzupełnieniem *doskonałości naukowej*. Przewodniczący zaprezentował również inicjatywę budowania wizerunku instytutów badawczych na podstawie ich działalności na rzecz bezpieczeństwa. Przykładami takich działań są: konferencja współorganizowana z MON w lipcu 2018 pt. „Cywilne instytuty badawcze na rzecz obrony narodowej”, a także publikacja

„Z instytutami badawczymi bezpieczniej”, która miała swoją premierę na Forum. Jest to wydawnictwo opracowane na podstawie materiałów przygotowanych przez instytuty badawcze, dotyczące kilkuset wdrożeń i zastosowań związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem – wojskowym, wewnętrznym, żywności, medycznym itd.

W dalszej części sprawozdania prof. L. Rafalski skoncentrował się na zagadnieniach dotyczących m.in. prac w komisjach sejmowych, opiniowania aktów prawnych, a także działalności proinnowacyjnej. Podziękował członkom Rady Głównej, Komisji Rewizyjnej oraz licznym przedstawicielom poszczególnych instytutów badawczych za aktywność i wspieranie działań RGIB.

Przewodniczący, podsumowując 3 lata minionej kadencji stwierdził, że *instytuty badawcze funkcjonują, choć w nieco zmienionych strukturach, ale mamy jedną, wspólną Radę Główną Instytutów Badawczych, która ma zasadniczy cel – dbałość o przyszłość instytutów badawczych w Polsce.*

Po wystąpieniu prof. L. Rafalskiego głos zabrała **prof. Danuta Ciechańska** – Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, która przedstawiła szczegółową, pozytywną opinię Komisji Rewizyjnej na temat działalności Rady Głównej oraz sprawozdanie z budżetu za okres ubiegłorocznej kadencji. Następnie rozpoczęła się dyskusja, w której udział wzięli elektorzy i dyrektorzy instytutów badawczych.

PRZYKŁADOWE GŁOSY W DYSKUSJI

Wśród licznych głosów w dyskusji udział wzięli m.in.: **prof. Henryk Skarzyński** – Dyrektor Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu, **dr Andrzej Krueger** – Dyrektor ŁUKASIEWICZ – Instytutu Ciężkiej Syntezy Organicznej BLACHOWNIA, **prof. Marian Szczerek** – Zastępca Dyrektora ds. Naukowo-Badawczych ŁUKASIEWICZ – Instytutu Technologii Eksploatacji-PIB, członek Prezydium Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, **prof. Marek Mrówczyński** – Dyrektor Instytutu Ochrony Roślin-PIB, **prof. INOS Marek Daszkiewicz** – Zastępca Dyrektora ŁUKASIEWICZ – Instytutu Optyki Stosowanej,

Prof. Henryk Skarzyński – Dyrektor Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu

Dr Andrzej Krueger – Dyrektor ŁUKASIEWICZ – Instytutu Ciężkiej Syntezy Organicznej BLACHOWNIA

prof. Janusz Igras – Dyrektor ŁUKASIEWICZ – Instytutu Nowych Syntez Chemicznych, **prof. Jerzy Lewitowicz** z Instytutu Technicznego Wojsk Lotniczych. W dyskusji wielokrotnie podkreślano zaufanie do działań Rady Głównej Instytutów Badawczych z przewodniczącym prof. L. Rafalskim, a także znaczenie pracy Biura RGIB i jego niezawodność w rzetelnym wykonywaniu bieżących zadań oraz umiejętność perfekcyjnego wychwytywania wszelkich posunięć ze strony Rządu, co ma ogromne znaczenie dla środowiska instytutów badawczych. Działania te w ostatnim czasie w dużej mierze polegały na próbie ochrony interesów instytutów podczas wprowadzanej reformy instytutów badawczych, a także Sieci Badawczej Łukasiewicz. Wymagały one niezwykle dużego wyczucia, umiejętności prowadzenia – czasami bardzo trudnych – negocjacji z politykami oraz niezłomnej woli walki o wspólną przyszłość instytutów badawczych.

Uczestnicy dyskusji uwypuklali bardzo znaczące dla polskiej nauki inicjatywy. Szczególnie warte uwagi były projekty omawiane przez **prof. Henryka Skarżyńskiego**, który mówił o rozpoczęciu Wielospecjalistycznego Programu Wspierania Zdrowia Polaków i Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym. Program ten powstał z odolnej inicjatywy Rady Głównej Instytutów Badawczych. Zapowiedział również bardzo istotny Pierwszy Kongres Dotyczący Zdrowia Polaków, zainicjowany także przez instytuty badawcze. Bardzo ważnym i wielokrotnie podnoszonym tematem była konieczność działań w kierunku zabezpieczenia instytutów przed prowadzonymi ostatnio cięciami budżetowymi, zarządzanymi w trakcie trwania projektów wieloletnich, co stawia instytuty w bardzo trudnej do opanowania sytuacji finansowej. Kwestię tę poruszał m.in. **prof. Ryszard Hołownicki** z Instytutu Ogrodnictwa. Podjął także problematykę drastycznie niskich nakładów na finansowanie polskiej nauki i wystąpił do Rady z wnioskiem o przygotowanie projektu uchwały do najwyższych organów państwa w sprawie zwiększenia

Od lewej: prof. Danuta Ciechańska – Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej RGIB, prof. ITS Marcin Ślęzak – Wiceprzewodniczący KR RGIB, prof. COI Magdalena Chechlińska – Centrum Onkologii – Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie, prof. Leszek Rafalski – Przewodniczący RGIB

nakładów budżetowych na naukę – w Polsce obecnie wynoszą one 0,4% PKB, podczas kiedy średnia w Unii Europejskiej wynosi 1,5–2%. Podkreślano również ogromną potrzebę pomocy Rady przy ustalaniu zasad parametryzacji jednostek naukowych. Zasady te wciąż budzą bardzo wiele wątpliwości. Doskonałym przykładem jest wypowiedź **prof. Jerzego Lewitowicza** z Instytutu

Prof. Jerzy Lewitowicz z Instytutu Technicznego Wojsk Lotniczych

Prof. Ryszard Hołownicki z Instytutu Ogrodnictwa

Prof. Marian Szczerek – Zastępca Dyrektora ds. Naukowo-Badawczych ŁUKASIEWICZ – Instytutu Technologii Eksploatacji-PIB

Prof. Janusz Igras – Dyrektor ŁUKASIEWICZ – Instytutu Nowych Syntez Chemicznych

Prof. Marek Mrówczyński – Dyrektor Instytutu Ochrony Roślin-PIB

Technicznego Wojsk Lotniczych, który zaznaczył, że prace badawcze pracowników ITWL, z uwagi na znaczenie dla obronności kraju, nie mogą być publikowane, co stoi w sprzeczności z obecną podstawą parametryzacji.

Podczas pierwszego dnia obrad przewodniczący prof. Leszek Rafalski w imieniu Forum złożył podziękowania **prof. Zbigniewowi Śmieszkiemu** – Pełnomocnikowi Dyrektora ŁUKASIEWICZ – Instytutu Metali Nieżelaznych, Honorowemu Wiceprzewodniczącemu RGIB – za wieloletnią, pełną oddania współpracę, zaangażowanie w sprawy Rady od czasów jej powstania i nieustanną pomoc w jej kształtowaniu.

W pierwszym dniu Forum odbyło się również głosowanie nad udzieleniem absolutorium Radzie Głównej IX kadencji. Wszyscy elektorzy XXVIII Forum RGIB podnieśli mandaty w górę i jednogłośnie udzieliли absolutorium RGIB za okres sprawozdawczy.

Następnie wybrano nową Radę Główną. Kandydatów wybierano spośród pięciu grup reprezentujących instytut: techniczne, Sieci Badawczej Łukasiewicz, przyrodnicze i rolnicze, medyczne oraz humanistyczne i ekonomiczne.

Od lewej: prof. Zbigniew Śmieszek – Honorowy Wiceprzewodniczący RGIB, prof. Leszek Rafalski – Przewodniczący RGIB

Prof. ITS Marcin Ślęzak – Wiceprzewodniczący KR RGIB oddaje głos podczas wyborów do RGIB X kadencji

W jej skład weszli elektorzy z różnych grup: 13 osób z instytutów technicznych, 9 osób reprezentujących Sieć Badawczą Łukasiewicz, 4 osoby z instytutów medycznych, 4 osoby z instytutów przyrodniczych i rolniczych i 1 osoba z instytutów humanistycznych i ekonomicznych – w sumie 31 osób. Wybrano także pięcioosobową Komisję Rewizyjną. Następnie zgromadzeni elektorzy wybrali Przewodniczącego Rady Głównej Instytutów Badawczych – **prof. Leszka Rafalskiego**, który w tajnym głosowaniu otrzymał 95% głosów.

Kończąc obrady w I dniu Forum, prof. Leszek Rafalski podziękował zgromadzonym za okazane zaufanie, pogratulował także nowo wybranym członkom RGIB i Komisji Rewizyjnej. Stwierdził, że jako przewodniczący będzie niezmiennie starał się działać, w pełnej konsultacji z całym środowiskiem, na rzecz instytutów.

Bardzo dziękuję za zaufanie. To ważne, że co trzy lata jest ono weryfikowane (...) Będę się starał kontynuować swoją działalność na takich zasadach, jak do tej pory – w pełnej konsultacji z całym środowiskiem (...) – powiedział Przewodniczący.

Głosowanie nad udzieleniem absolutorium Radzie Głównej Instytutów Badawczych

II dzień Forum – 28 maja 2019 r.

Obrady w tym dniu otworzył przewodniczący **prof. Leszek Rafalski**. Przywitał zaproszonych gości, wśród których byli m.in.: **dr Piotr Dardziński** – Prezes Sieci Badawczej Łukasiewicz wraz z zastępcami **Michałem Janasikiem** i **Marcinem Kraską**, **prof. Paweł Rowiński** – Wiceprezes PAN, **prof. Marek Krawczyk** – Przewodniczący Komisji ds. Nauki Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, **prof. IBDiM Barbara Rymsha** i **prof. ICSO Iwona Szwach** z Komisji Ewaluacji Jednostek Naukowych, **prof. IMBiGS Stefan Góralczyk** – ze Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich NOT, **prof. Ryszard Pregiel** – Prezes Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii, **Renata Rycerz** i **Piotr Świerczyński** z Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE, **dr Dominik Szczukocki** – Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, **dr Antoni Świątek** – prezes BOSMAL, **prof. Zbigniew Śmieszek** – Honorowy Wiceprezident Rady Głównej Instytutów Badawczych, **Maria Magdalena Stacewicz**, **prof. Barbara Gworek**, **prof. Adam Witek**, **prof. Wiesław Wilczyński**. Zaproszenie do debaty przyjął również **Tomasz Zdzikot** – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej oraz **Monika Bożyk** – Zastępca Dyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wojskowego w MON.

Głównym elementem II dnia Forum była debata „Z instytutami badawczymi bezpieczniej”. Na wstępie **dr Andrzej Krueger** przedstawił opracowywane przez zespół pod jego kierownictwem zagadnienie *doskonałości wdrożeniowej*, którą stanowią rozwiązania sprzyjające wdrażaniu badań i technologii, a także ocenianiu jednostek naukowych pod tym kątem. Podkreślił, że duże znaczenie ma system motywacyjny, który powinien obowiązywać w jednostkach naukowych. Zespół pod kierunkiem dr. Kruegera opracowuje propozycje przepisów, które taki system motywacyjny mogłyby wprowadzić w życie. Aby zwiększyć skuteczność wdrażania przez przedsiębiorców wyników prac B+R, potrzebne są zmiany systemowe, które obejmą wszystkie etapy tworzenia i wprowadzania nowych technologii do praktyki przemysłowej. Rozwiązania te spowodują skuteczne motywowanie twórców technologii oraz jednostek naukowych (instytutów), dysponujących potencjałem badawczym i zapewnią odpowiednie warunki do tworzenia nowych technologii. Najlepszym motywatorem będzie zapewnienie jednostce naukowej i twórcom technologii wynagrodzeń będących częścią korzyści (zysków) uzyskiwanych przez przedsiębiorcę z zastosowania nowej technologii („success fee”), w oparciu o obowiązujące prawo.

Prof. Józef Żurek z Instytutu Technicznego Wojsk Lotniczych

Prof. Adam Witek – były dyrektor ICiMB, członek RGIB IX kadencji

Od lewej: prof. Ryszard Pregiel – Prezes PIGZT, prof. IMBiGS Stefan Góralczyk – FSNT NOT, prof. IBDiM Barbara Rymsha – KEJN, prof. Paweł Rowiński – Wiceprezes PAN, prof. Zbigniew Śmieszek – Honorowy Wiceprzewodniczący RGIB, prof. Marek Krawczyk – KRASP

W dalszej części przewodniczący prof. L. Rafalski zaprezentował 3 tematy dyskusji:

- Doskonałość naukowa czy doskonałość wdrożeniowa?
- Sieć Badawcza Łukasiewicz – co dalej? ENERGIA i POLTRIN. Czy będą powstawały inne sieci? Jak powinny być docelowo finansowane sieci?
- Bezpieczeństwo kraju a instytuty badawcze – szanse i zagrożenia. Jak zwiększyć udział instytutów badawczych w opracowaniu innowacyjnych rozwiązań na rzecz obronności, gospodarki, ochrony środowiska, ochrony zdrowia, bezpiecznej żywności?

Do dyskusji w pierwszej kolejności został zaproszony **dr Piotr Dardziński**. Przybliżył kwestie funkcjonowania Sieci Badawczej Łukasiewicz. Podkreślił, że trwają prace nad kryteriami podziału budżetu w Sieci, a także nad dopracowywaniem przepisów i zasad tak, żeby możliwe było zrealizowanie i optymalne przeprowadzenie jak największej ilości projektów. Zaznaczył również, że wdrożenia nie stoją w opozycji z publikacjami, które mają być podstawą parametryzacji jednostek naukowych. *Rzeczywiście w Ministerstwie dużo więcej dyskutowało się o doskonałości naukowej i to jest duży i bardzo ciekawy temat – jak oceniać efektywność wdrożeniową i w tym sensie tę doskonałość wdrożeniową, przy czym w mojej opinii nie ma radykalnej sprzeczności między jednym a drugim (...) Dostyc intensywnie obserwuję zasady kooperacji przy robieniu wspólnych przedsięwzięć przez przedsiębiorców i naukowców. W przypadku wdrożeniowych badaczy efekt doskonałości naukowej jest po wdrożeniu, a nie przed. To jest dosyć istotna różnica. System powinien być skonstruowany w taki sposób, żeby nie stawiać naukowców przed alternatywami albo-albo, tylko umożliwić im rozwój i jednego, i drugiego.*

Następnie podkreślił kwestie istotne w podziale kosztów: *Czeka nas w ŁUKASIEWICZU w krótkim terminie dyskusja na temat tego, w jaki sposób podzielić kolejną subwencję w przyszłym roku, czyli zaprojektować budżet oraz podzielić subwencję na kolejny rok i te kryteria podziału, kryteria ewaluacji w ŁUKASIEWICZU, na pewno będą inne,*

Dr Piotr Dardziński – Prezes Sieci Badawczej Łukasiewicz

niż te, które są przyjęte w Ustawie o szkolnictwie wyższym i nauce, bo my jesteśmy z tego systemu ewaluacji wyłączeni. Wobec tego będziemy musieli opracować nie tylko system ewaluacji, doskonałości naukowej i wdrożeniowej, ale także będziemy musieli go na kształt ministerstwa połączyć z elementem finansowania badań. (...) Jedno jest pewne, że w ŁUKASIEWICZU ta kolejność będzie taka – najpierw wdrożenia, potem publikacje. (...) Podkreślam – najpierw i później, nie jedno albo drugie (...) Nasza koncentracja uwagi dzisiaj skupiona jest na tym, żeby zrealizować jak najwięcej i jak najlepszych projektów z biznesem.

Prof. Paweł Rowiński z PAN wyraził opinię, że doskonałość naukowa musi iść w parze z doskonałością wdrożeniową. Położył nacisk na konieczne do wykonania zmiany, żeby można było określać instytuty mianem „doskonałości”, zarówno w kwestii publikacji, jak i w kwestii umiejętności przyciągania młodych i kreatywnych ludzi.

Prof. IBDiM Barbara Rymsha reprezentująca KEJN podkreśliła, że ocena doskonałości wdrożeniowej i naukowej jest wypadkową pochodną środków finansowych, którymi dysponują laboratoria badawcze. Trudno więc je porównywać z wiodącymi w tej dziedzinie krajami, których budżety

często wielokrotnie przekraczają nakłady przeznaczane na naukę w Polsce. Dodała, że niezmiernie ważnym czynnikiem jest pozyskiwanie młodych talentów, z czym w Polsce jest trudno z powodu narzuconej instytutom konieczności wypracowania w pierwszej kolejności tzw. przerobu, zapewniającego im byt. Zaakcentowała fakt, że podstawą do oceny jednostki powinny być także wdrożenia. Położenie zaś nacisku głównie na publikacje przesuwają szalę na ich niekorzyść. Podkreśliła również, że promowane jest pozyskiwanie środków na działalność naukową ze środków pozabudżetowych, przede wszystkim z zagranicy, natomiast brakuje sposobu oceny zastosowania badań naukowych w szeroko rozumianej gospodarce czy w życiu społecznym.

Prezes ŁUKASIEWICZ – **dr Piotr Dardziński** wypowiedział się *ad vocem* podkreślając, że został wprowadzony system przyznawania punktów za patenty, co spowodowało wzrost o 25% projektów zgłoszonych w Polsce do programu HORYZONT 2020.

Prof. IMBiGS Stefan Góralczyk stwierdził, że działanie ewaluacji w sieciach jest jeszcze niewiadomą, ponieważ przepisy dopiero będą realnie stosowane. Następnie odniósł się do problemów związanych z działalnością instytutów w odniesieniu do pojęcia doskonałości wdrożeniowej. Sensem działalności instytutów badawczych od kilkudziesięciu lat są wdrożenia w przemyśle. Wiąże się to z trudnościami w uzyskaniu wymaganych publikacji. Czasopisma punktowane są bowiem wydawane w języku angielskim, w związku z tym mają stosunkowo niewielką czytelność w przemyśle, który z kolei jest adresatem wdrożeń opracowywanych w jednostkach naukowych. Dlatego, wg prof. Góralczyka, należy dążyć do podniesienia rangi czasopism technicznych z grupy B, które docierają do przemysłu i wziąć pod uwagę ich rangę w kryteriach ewaluacyjnych. Drugim uwypuklonym przez niego problemem jest nieopłacalność w przełożeniu na bezpośredni

zysk ekonomiczny realizacji projektów badawczych, których dofinansowanie wynosi zaledwie 25% kosztów kwalifikowanych, w związku z czym koszty właściwie w całości muszą pokrywać instytuty.

Kolejnym problemem podkreślonym przez prof. Góralczyka jest to, że instytuty samodzielnie nie mogą aplikować wniosków, ponieważ robią to przedsiębiorstwa. *To również przekłada się na doskonałość wdrożeniową, bo ma ogromne konsekwencje, jeśli chodzi o wdrożenia. (...) zdecydowanej części małych i średnich firm, które są odbiorcami efektów naszej pracy (...), zwyczajnie na to nie stać.*

Prof. Marek Krawczyk – Przewodniczący Komisji ds. Nauki KRASP podkreślił jeszcze inną kwestię. *Należy dbać o to, żeby nie wytworzyła się taka sytuacja, że patenty będą ważniejsze od przemysłu i od tego, co humaniści przedstawiają w swoim dorobku.* Zaznaczył, że punktacja patentów jest bardzo ważna, ale nie można zapominać o innych obszarach nauki. Rozwój medycyny bez współpracy z instytutami właściwie nie istnieje. Jako przykład podał rezonans magnetyczny, który nie powstałby bez współpracy inżynierów. Wspomniał o instytucji CEPT, skupiającej medyków, 9 instytutów PAN, Politechnikę Warszawską i Uniwersytet Warszawski, w której w ścisłej współpracujących ze sobą centrach naukowych prowadzone są interdyscyplinarne badania, mające na celu wdrożenia ich wyników.

Ad vocem głos zabrała **prof. IBDiM Barbara Rymśa**, która stwierdziła, że dziedziny nauki będą porównywane w swoich obszarach. Zaznaczyła istnienie obszarów, w których publikacje są wręcz niemożliwe, szczególnie za granicą. Jako przykład podała przemysł farmaceutyczny. Podkreśliła, że w pierwszej kolejności publikacje powinny ukazywać się w kraju, gdzie wdrożenia przede wszystkim powinny przynieść korzyści ekonomiczne.

Prezes ŁUKASIEWICZ – **dr Piotr Dardziński** odniósł się do uwag związanych z naukami medycznymi. Zaznaczył, że

Prof. Paweł Rowiński – Wiceprezes PAN

Prof. Marek Krawczyk – Przewodniczący Komisji ds. Nauki KRASP

mają one ścisły związek z inżynierią, ale również z etyką, a więc z humanistami. Jest to doskonały przykład tego, że należy mieć świadomość konieczności współpracy ze sobą w różnych dziedzinach nauki. Podkreślił (...) *my rzeczywiście gonimy świat, ale jeśli będziemy gonić świat podążając jego ścieżkami, to go nie dogonimy, bo on zawsze będzie nam uciekał (...)* Powinniśmy szukać możliwości, które pozwolą nas w tych rankingach lokować nie tylko jako tych, którzy są aspirujący, którzy kopiują wzorce, ale jako tych, którzy dostarczają propozycji.

Zwrócił uwagę, że nigdy nie będziemy mieli tyle środków, co globalne korporacje, ale to, że zdolni ludzie wyjeżdżają z Polski nie jest spowodowane wyłącznie niskimi zarobkami. Duże znaczenie ma również brak perspektyw rozwoju, a do ich zapewnienia nie potrzeba gwałtownych nakładów finansowych, ale świadomości tego, jak o te środki walczyć. Dodał również, że po ostatnich zmianach w NCBR można budować konsorcja między przedsiębiorstwami a jednostkami naukowymi nie w relacji podwykonawcy, ale partnerów. Drugą istotną kwestią jest możliwość pokrywania w 100% kosztów jednostek naukowych. Zaznaczył, że istotną sprawą jest także konieczność pozyskiwania pracowników z zagranicy. Takich, którzy mają szerokie doświadczenia. Równie ważne jest jednak zatrzymanie tych pracowników, którzy są dla nauki szczególnie wartościowi. Zaznaczył, że program HORYZONT 2020 ma jeszcze możliwości nie w pełni przez Polskę wykorzystane.

Prof. Zbigniew Śmieszek podjął problematykę doskonałości wdrożeniowej i naukowej. Zaznaczył, że obszarem badawczym dla instytutów jest doskonałość wdrożeniowa, ale w oparciu o doskonałość naukową, ponieważ wdrożenia przeprowadza się na podstawie badań. Zwrócił uwagę, że naukowcy z natury rzeczy powinni mieć ambicje, żeby zostać liderem na rynku międzynarodowym. *Nasze instytuty mają za sobą długą historię sukcesów i osiągnięć, kształtowały rozwój polskiego przemysłu, polskiej gospodarki, polskiego rolnictwa, również w zakresie służby zdro-*

wia i we wszystkich obszarach, w których działają instytuty. Podkreślił, że pierwszą cechą doskonałości wdrożeniowej jest oryginalność rozwiązania. Polskie jednostki naukowe powinny być wiodącymi ośrodkami, ale jest to nierozdzielnie związane z potrzebą nakładów finansowych na badania wyprzedzające. Jeżeli takich środków nie będzie, nie będzie komu sfinansować badań. Przedsiębiorcy bowiem nie będą w stanie ich udźwignąć. *Drużga cecha niezbędna w doskonałości wdrożeniowej to kompleksowość w aspekcie zagadnień technicznych i ekonomicznych oraz niezawodność* – dodał. Należy zminimalizować ryzyko wdrożenia wadliwej technologii, a do tego konieczne są badania pilotażowe. Niezbędna jest także współpraca wdrożeniowa, w której dla instytutów partnerami muszą być producenci maszyn i urządzeń oraz biura projektowo-badawcze i przedsiębiorstwa. Dopiero wówczas możliwe są do osiągnięcia efekty ekonomiczne w postaci produkcji.

Następnie głos zabrał **prof. INS Cezary Możeński**. Na wstępie podkreślił, że ma nieco inny pogląd na temat doskonałości wdrożeniowej i naukowej. Zaznaczył, że mimo odmiennych intencji zauważalna jest tendencja do odczytywania pojęć doskonałości naukowej i wdrożeniowej jako przeciwstawienie nauki wdrożeniom. Uwypuklił, że Polsce do doskonałości jako takiej jest daleko. Zaznaczył także konieczność wykonywania badań podstawowych, następnie przedaplikacyjnych, a dopiero potem wdrożeniowych. *Nie ma nic bardziej satysfakcjonującego, (...) niż zakuć w żelazo proces chemiczny i na koniec nacisnąć ten przysłowiowy guzik, jest z tego efekt.* Niemniej jednak podkreślił konieczność istnienia podziału na doskonałość badawczą i doskonałość aplikacyjną – obejmującą szerszy zakres sensowności badań w ekonomii, farmacji itd., której częścią jest doskonałość wdrożeniowa.

W odpowiedzi na to **dr Andrzej Krueger** stwierdził, że w doskonałości wdrożeniowej chodzi właśnie o możliwości motywowania, wynagradzania i zachęcania pracowników naukowych oraz zmniejszenie ryzyka, a zwiększenie aktywności w tym obszarze. **Prof. IBDiM Barbara Rymśa** dodała, że

Prof. INOS Marek Daszkiewicz – Zastępca Dyrektora ŁUKASIEWICZ – Instytutu Optyki Stosowanej

Prof. INS Cezary Możeński – ŁUKASIEWICZ – Instytut Nowych Syntezy Chemicznych

w poprzedniej kategorizacji podstawowe, najważniejsze kryterium dotyczyło osiągnięć naukowych. Obecnie akcent kładzie się na tzw. publikacyjności, a równie istotny jest drugi obszar – zastosowania i aplikacje. Uwypukliła istotną rolę podkreślania wdrożeń, ponieważ ostatnia nowela dotycząca ewaluacji bardzo spłaszcza znaczenie zastosowań w stosunku do tego, co prawo stanowiło poprzednio. Zaznaczyła, że instytuty badawcze mają niewielką ilość pracowników ze stopniem profesorskim w odniesieniu do uczelni, gdzie z oczywistych przyczyn tych pracowników jest więcej i mają oni znacznie większą liczbę publikacji.

Prof. Marian Szczerek podkreślił istnienie dwóch modeli – scentralizowanego i zdecentralizowanego. Zaznaczył, że warto wypracować sposób podziału środków budżetowych, ale należy także opracować system podziału środków europejskich, nie tylko w programie HORYZONT 2020, ale także w POIR.

Następnie głos zabrał **prof. Ryszard Pregiel** – Prezes Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii. Poruszył problemy związane z utworzeniem sieci jednostek naukowych. Zaznaczył, że konieczne jest nieustanne doskonalenie stworzonej ustawy. *Nauka to nie wojsko. W nauce bez współmyślności niczego się nie robi. Musi być współmyślność wizjonerów i współmyślność wykonawców. Jeśli jej nie ma, to wysiłki mogą mieć bardzo słabe skutki.* Dodał, że podział na badania i wdrożenia może być bardzo szkodliwy. *Nie wolno Sieci Łukasiewicza zamienić na biuro projektowe fabryki. (...) Jedną z najpilniejszych rzeczy w kształtowaniu dobrej ustawy jest przywrócenie trumwiratu. Największe osiągnięcia są tam, gdzie jest naukowiec, technolog, konstruktor w jednym ugrupowaniu.* Drugą najpilniejszą sprawą jest według Profesora wyspecjalizowanie instytutów oraz opracowanie budżetu, który bierze pod uwagę tzw. masę krytyczną. Dodał, że aby tworzyć naukę, trzeba mieć odpowiednie środki. Potrzebne są duże tematy, żeby zapewnić gospodarce stabilność. Podkreślił, że *jeśli nie wywalczymy te-*

Prof. Tadeusz Kulik – Pełnomocnik ds. kontaktów z KRASP KSN NSZZ „Solidarność”

raz pieniędzy dla nauki, to za 2–3 lata, kiedy koniunktura się skończy, wywalczyć je będzie bardzo trudno.

Następnie głos zabrał **prof. Tadeusz Kulik** – Pełnomocnik ds. kontaktów z KRASP KSN NSZZ „Solidarność”. Zaznaczył trudną sytuację, w jakiej obecne przepisy stawiają polską naukę *tak jakbyśmy mieli pretensję do drwali, że za mało pozyskują drewna, ale wcześniej piromani spalili lasy i zostały małe zagajniki. Tak jest w gospodarce u nas (...).* Podkreślił, że uczelnie wyższe także obowiązują transfer wiedzy do społeczeństwa. Podstawową kwestią są zaś badania wyprzedzające, które mają zapewnić stabilność wdrożeń. Podkreślił, że patentów nie wolno traktować jako publikacji, ponieważ należy je chronić, a nie ujawniać.

Prof. Adam Witek – członek RGIB IX kadencji podniósł kwestię uwarunkowań makroekonomicznych. Podkreślił, że tylko 1/4 eksportu jest polska, a resztę stanowi produkcja firm zagranicznych. Dodał, że polscy przedsiębiorcy nie są zainteresowani zbyt aktywnym wspieraniem nauki, ponieważ funkcjonują na rynku konkurencyjnym, gdzie występuje duże niebezpieczeństwo tzw. wycieku wiedzy. *Przewagę mają ci, którzy są w stanie proces przeprowadzić od początku do końca, czyli od badań podstawowych do badań finalnych.* Większość rodzimych przedsiębiorców takich możliwości nie ma. Zastanawiał się, czy istnieje sposób na rozwiązanie tego problemu. Stwierdził, że pierwszą możliwością jest przywrócenie instytutom możliwości produkcyjnych, natomiast drugą jest prowadzenie dobrego marketingu. *Doskonałość wdrożeniową można osiągnąć jedynie dzięki doskonałości naukowej. (...) Do doskonałości naukowej idzie się przez doskonałość wdrożeniową –* podkreślił.

Prof. Ryszard Hołownicki jako truizm uznał stwierdzenie, że nauki stosowane muszą być gospodarczo i społecznie użyteczne. Użyteczność gospodarcza to wdrożenia, ale działalność społeczna, to nie tylko wdrożenia, ale również upowszechnieniowa. Jako przykład podał nauki rolnicze i medyczne, w których dużą rolę odgrywa upowszechnianie.

Prof. Ryszard Pregiel – Prezes Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii, prof. IMBiGS Stefan Góralczyk z FSNT NOT

Od lewej: Monika Bożyk – Z-ca Dyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wojskowego MON, Tomasz Zdzikot – Sekretarz Stanu w MON, dr Andrzej Krueger, prof. Leszek Rafalski

Od lewej: Monika Bożyk – Z-ca Dyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wojskowego MON, Tomasz Zdzikot – Sekretarz Stanu w MON

Następnie prof. L. Rafalski zaprosił do dyskusji **Tomasza Zdzikota** – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, który zaczął wystąpienie od wspomnienia konferencji zorganizowanej z inicjatywy prof. Rafalskiego w lipcu 2018 roku, dotyczącej roli, potencjału i możliwości cywilnych instytutów badawczych na rzecz obronności państwa. Podkreślił, że zebrany wówczas materiał analityczny stanowi skompilowaną wiedzę, która jest wykorzystywana w MON. Następnie podjął temat zmian ulepszających wykorzystanie potencjału polskiej nauki. Dodał, że Resort Obrony Narodowej jest skomplikowaną jednostką i wiele procedur, także w sferze badań naukowych i projektów rozwojowych, wymaga rozbudowanych czynności uzyskiwania potwierdzeń zgodności z wymaganiami operacyjnymi. Dodał (...) *najważniejsze jest to, że nawet jeżeli coś nie dzieje się szybko, to żeby działa się skutecznie i z wykorzystaniem potencjału polskiej nauki i przemysłu, bo jest on zaiste niepodważalny*. Zaznaczył, że MON jest zobligowany do wydzielania 2,5% wydatków obronnych co roku na prace naukowe i badawczo-rozwojowe oraz podkreślił potrzebę inicjatyw prowadzonych wspólnie z instytutami badawczymi. Podjęty został także wątek wkładu w funkcjonowanie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, na który resort obrony przeznacza 200 mln zł. W latach 2011–2018 na rzecz MON projekty realizowało 18 cywilnych instytutów badawczych, 9 instytutów wojskowych, 9 uczelni cywilnych i 5 uczelni wojskowych. W szczególności dotyczyło to prac w ramach NCBR. Minister podkreślił również możliwości, które stwarzają środki dostępne w Europejskim Funduszu Obronnym. Jako istotną kwestię uznał to, że naukowcy prowadzą długotrwałe badania, a uzyskane wyniki stanowią zacin do kolejnych badań. Drugą grupą badań są te wykorzystywane do szkoleń, a dopiero trzecią – badania mające bezpośrednio przełożenie na wdrożenia. Jako cele na przyszłość określił zharmonizowanie prac z obszaru obronności państwa z kierunkami modernizacji sił zbrojnych, specjalizację krajowego zaplecza naukowo-przemysłowego w określonych dziedzinach priorytetowych, zapewnienie właściwych warunków udziału krajowych podmiotów naukowych i przemysłowych w międzynarodowych projektach naukowo-badawczych – przede wszystkim w zakresie Europejskiego Planu Działań w sektorze obronnym

oraz stworzenie warunków do powoływania dużych, interdyscyplinarnych zespołów projektowych. Dodał, że wśród priorytetowych kierunków cieszących się pogłębioną uwagą, a co za tym idzie – zwiększonymi nakładami środków finansowych MON – oprócz cyberbezpieczeństwa i kryptologii jest także technika i technologia obronna, doktryna operacji łączonych, zabezpieczenie medyczne sił zbrojnych, wsparcie logistyczne sił zbrojnych w okresie pokoju, kryzysu i wojny.

Na koniec przemówienia podkreślił, że wadą projektów prowadzonych dla MON są:

- bardzo wysokie koszty prowadzenia projektów,
- długi czas realizacji projektów,
- fakt, że stosunkowo rzadko te projekty są przedmiotem operacyjnego wykorzystania.

Po zakończonym wystąpieniu Sekretarza Stanu w MON **Tomasza Zdzikota** miała miejsce krótka dyskusja, w której udział wzięli m.in.: **prof. INOS Marek Daszkiewicz, prof. Adam Witek, prof. IBDiM Barbara Rymsza, prof. INS Cezary Możeński**. Dyskutanci podejmowali problematykę dotyczącą publikacji prac prowadzonych przez instytuty dla MON, a także zaznaczali potrzebę wsparcia MON w ocenie doświadczeń o charakterze niejawnym i docenienie jednostek, które w takich badaniach biorą udział – zarówno wojskowych, jak i cywilnych. Poruszono również problem otrzymywania przez naukowców konkretnych certyfikatów dostępu, koniecznych do pracy z MON. Procedura ich uzyskiwania jest bardzo czasochłonna i skomplikowana, w związku z czym zwrócono się z prośbą o zorganizowanie w MON szkolenia z tego zakresu. Zobowiązanie do zorganizowania takiego szkolenia zostało złożone przez Sekretarza Stanu, jak również zapowiedziane zostało zorganizowanie przez MON II edycji Konferencji „Cywilne instytuty badawcze na rzecz obronności narodowej”. Podsumowując Forum, Przewodniczący RGIB prof. Leszek Rafalski podziękował prowadzącym sesję oraz wszystkim zgromadzonym na Forum za wszelkie uwagi, wnioski oraz cenne sugestie i wyraził nadzieję na dalszą, owocną współpracę.

Justyna Kiljan-Walerzak
Zdjęcia: Krzysztof Włodarczyk

Pierwsze posiedzenie nowej Rady Głównej Instytutów Badawczych

Przed nową Radą wiele wyzwań...

27 czerwca 2019 r. w Instytucie Badawczym Dróg i Mostów w Warszawie odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Głównej Instytutów Badawczych X kadencji. W spotkaniu uczestniczyli nowo wybrani członkowie RGIB oraz przedstawiciele Komisji Rewizyjnej. Na posiedzeniu wybrano Wiceprzewodniczących RGIB oraz Sekretarza Rady Głównej. Powołano również komisje problemowe.

Najważniejszym celem posiedzenia było ukonstytuowanie się Rady w nowym składzie oraz powołanie Prezydium RGIB. Przewodniczący RGIB, prof. Leszek Rafalski, przedstawił aktualne kierunki działań RGIB oraz wyzwania, które stoją przed Radą w najbliższym czasie. Kierunki te zostały omówione w osobnym artykule na stronie 15. Uczestnicy dyskutowali o najważniejszych wyzwaniach stojących przed Radą obecnej kadencji.

Uczestnicy posiedzenia jednogłośnie przyjmują porządek obrad

Od lewej: dr Renata Barcikowska, prof. Jerzy Lewitowicz, dr Andrzej Krueger

Zdjęcia: Robert Marczuk

PREZYDIUM X KADENCJI

Prof. dr hab. inż. Leszek RAFALSKI – Przewodniczący

Absolwent Inżynierii Łądowej na PW. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk technicznych rozpoczął pracę w Instytucie Badawczym Dróg i Mostów. Kierował Laboratorium i Zakładem Geotechniki. Od 1990 r. pełni funkcję Dyrektora Naczelnego w IBDiM. W 2009 r. uzyskał tytuł profesora nauk technicznych. Aktywnie działa w krajowych organizacjach naukowych, zawodowych i radach naukowych. Autor lub współautor ponad 200 prac badawczych i ekspertyz oraz ponad 130 publikacji krajowych i zagranicznych. Współautor 10 patentów z zakresu stabilizacji gruntów, zawieszin twardniejących i ich zastosowania w praktyce inżynierskiej. Pełnił funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Głównej IV i V kadencji. Od 2007 r. przewodniczy Radzie Głównej Instytutów Badawczych.

Prof. dr hab. inż. Ryszard HOŁOWNICKI – Wiceprzewodniczący

Absolwent Wydziału Techniki Rolniczej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (1976), profesor nauk rolniczych (2005). Autor ponad 80 publikacji naukowych, 90 prezentacji na konferencjach międzynarodowych, 270 publikacji popularnonaukowych, twórca 35 patentów i 10 wzorów użytkowych, Wiceprzewodniczący Rady Naukowej Instytutu Ogrodnictwa, Członek Europejskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej – EurAgEng, Przewodniczący Komitetu Inżynierii Rolniczej. Jest specjalistą w zakresie techniki ogrodniczej, techniki opryskiwania roślin i rolnictwa precyzyjnego oraz kierownikiem Zakładu Agrotechnologii w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach.

Dr Andrzej KRUEGER – Wiceprzewodniczący

Po uzyskaniu dyplomu magistra chemii rozpoczął pracę w Instytucie Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia”. W 2000 r. doktoryzował się w Instytucie Chemii Przemysłowej, uzyskał również certyfikat MBA w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. L. Koźmińskiego w Warszawie. Specjalizuje się w dziedzinie organicznej syntezy chemicznej katalizowanej jonitami. Jest współautorem 32 publikacji i 36 patentów oraz wielu rozwiązań dla przemysłu zarówno w kraju, jak i za granicą. Uczestniczył w licznych inicjatywach mających na celu międzysektorową i ponadregionalną współpracę podmiotów gospodarki i jednostek naukowych w zakresie B+R. (m.in. INNOCHEM, CHEM-STER, POLINTEGRA). W latach 2004–2010 był Zastępcą Dyrektora ds. Naukowo-Badawczych. Od 2010 r. jest Dyrektorem Instytutu, a członkiem Rady Głównej Instytutów Badawczych od 2013 r.

Prof. dr hab. n. med. Henryk SKARŻYŃSKI – Wiceprzewodniczący

Absolwent Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie. Światowej sławy otolaryngolog i specjalista z otorynolaryngologii, audiologii i foniatrii. Pomysłodawca i dyrektor Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu. W 2012 r. w Kajetanach pod Warszawą wybudował i zorganizował Światowe Centrum Słuchu. Jest autorem i współautorem ponad 2500 różnych opracowań naukowych krajowych i zagranicznych, autor kilkunastu patentów. W 1998 r. został Profesorem Honorowym Brigham Young University Provo. Trzykrotnie uhonorowany tytułem doctora honoris causa. Pierwszy w historii członek Amerykańskiego Towarzystwa Otologów pochodzący z Polski. W 25-tą rocznicę uzyskania przez Polskę wolności otrzymał tytuł Człowieka Wolności, w bieżącym roku tytuł – Osobowość roku 2016. Od 2013 r. związany z Radą Główną, Wiceprzewodniczący VIII i IX kadencji.

Prof. ITS dr hab. inż. Marcin ŚLĘZAK – Sekretarz

Absolwent Wydziału Samochodów i Maszyn Roboczych Politechniki Warszawskiej. W 2003 r. uzyskał stopień doktora nauk technicznych w zakresie budowy i eksploatacji maszyn. W 2008 r. ukończył studia podyplomowe MBA w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego. W 2014 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych. Z dniem 1 lipca 2016 r. Minister Infrastruktury i Budownictwa mianował dr. hab. inż. Marcina Ślęzaka na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Członek założyciel towarzystw naukowych, w tym: Polskiego Towarzystwa Naukowego Silników Spalinowych, Inteligentnych Systemów Transportowych – ITS Polska. Członek komitetów technicznych i naukowych, a także członek Komitetu Transportu Polskiej Akademii Nauk. Od 2014 r. dyrektor Instytutu Transportu Samochodowego w Warszawie.

HONOROWY WICEPRZEWODNICZĄCY

Prof. dr inż. Zbigniew ŚMIESZEK

Absolwent AGH w Krakowie, specjalista metalurg. W latach 1975–2018 Dyrektor Instytutu Metali Nieżelaznych. W latach 1991–1995 pełnił kolejno funkcje: dyrektora ds. strategii i współpracy KGHM Polska Miedź S.A., a następnie wiceprezesa i prezesa KGHM Cuprum Wrocław. Od 1996 r. ponownie kieruje IMN. Od wielu lat jest koordynatorem programów naukowych, uczestniczy w pracach zespołów rozwoju przemysłu metali nieżelaznych, jest członkiem rad naukowych, a także Komitetu Metalurgii PAN, Rady Izby Gospodarczej Metali Nieżelaznych i Recyklingu. Prezes Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych. Przez 3 kadencje, w latach 1998–2007, był Przewodniczącym Rady Głównej Jednostek Badawczo-Rozwojowych, od roku 2007 pełni funkcję wiceprzewodniczącego RGIB. Obecnie Honorowy Wiceprzewodniczący Rady Głównej.

SKŁAD RADY GŁÓWNEJ INSTYTUTÓW BADAWCZYCH X KADENCJI (2019–2022)

PREZYDIUM RGIB

Lp.	Imię i nazwisko	Nazwa instytutu badawczego
1.	prof. dr hab. inż. Leszek RAFALSKI – Przewodniczący	Instytut Badawczy Dróg i Mostów
2.	prof. dr hab. inż. Ryszard HOŁOWNICKI – Wiceprzewodniczący	Instytut Ogrodnictwa
3.	dr Andrzej KRUEGER – Wiceprzewodniczący	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej BLACHOWNIA
4.	prof. dr hab. n. med. Henryk SKARŻYŃSKI – Wiceprzewodniczący	Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu
5.	prof. ITS dr hab. inż. Marcin ŚLĘZAK – Sekretarz	Instytut Transportu Samochodowego

HONOROWY WICEPRZEWODNICZĄCY

prof. dr inż. Zbigniew ŚMIESZEK – Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Metali Nieżelaznych

CZŁONKOWIE RGIB

6.	dr inż. Krzysztof BAJDOR	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Przemysłu Organicznego
7.	prof. IGIK dr hab. Marek BARANOWSKI	Instytut Geodezji i Kartografii
8.	prof. KOMEL dr hab. inż. Jakub BERNATT	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Napędów i Maszyn Elektrycznych KOMEL
9.	prof. dr hab. Paweł BIELAŃSKI	Instytut Zootechniki-PIB
10.	prof. WIM dr hab. n. med. Andrzej CHCIAŁOWSKI	Wojskowy Instytut Medyczny
11.	prof. COI dr hab. n. med. Magdalena CHECHLIŃSKA	Centrum Onkologii – Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie
12.	prof. dr hab. inż. Andrzej CHMIELEWSKI	Instytut Chemii i Techniki Jądrowej
13.	dr inż. Robert GERYŁO	Instytut Techniki Budowlanej
14.	dr inż. Julia GOŚCIAŃSKA-ŁOWIŃSKA	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych
15.	prof. dr hab. inż. Janusz IGRAS	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Nowych Syntez Chemicznych
16.	st. bryg. dr inż. Paweł JANIK	Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej-PIB im. J. Tuliszowskiego
17.	dr inż. Barbara JUSZCZYK	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Metali Nieżelaznych
18.	prof. dr hab. Andrzej KOWALSKI	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej-PIB
19.	prof. dr hab. inż. Jerzy LEWITOWICZ	Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych
20.	dr Marlena MAŚLANKA	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników
21.	dr n. med. Marek MIGDAŁ	Instytut Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka
22.	prof. dr hab. Marek MRÓWCZYŃSKI	Instytut Ochrony Roślin-PIB
23.	prof. ITG KOMAG dr hab. inż. Dariusz PROSTAŃSKI	Instytut Techniki Górniczej KOMAG
24.	prof. IEn dr hab. inż. Jerzy PRZYBYSZ	Instytut Energetyki
25.	dr inż. Aleksander SOBOLEWSKI	Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla
26.	dr inż. Paweł STĘŻYCKI	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Lotnictwa
27.	dr hab. inż. Jacek SZCZEPIŃSKI	Instytut Górnictwa Odkrywkowego POLTEGOR-INSTYTUT
28.	prof. PIAP dr inż. Piotr SZYNKARCZYK	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów PIAP
29.	prof. WITU dr hab. inż. Waldemar ŚWIDERSKI	Wojskowy Instytut Techniczny Uzbrojenia
30.	prof. IWNiRZ dr hab. inż. Małgorzata ZIMNIEWSKA	Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich
31.	prof. dr hab. inż. Józef ŻUREK	Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych

KOMISJA REWIZYJNA

1.	dr Renata BARCIKOWSKA – Przewodnicząca	Instytut Kolejnictwa
2.	prof. ITI dr inż. Artur KOZŁOWSKI	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technik Innowacyjnych EMAG
3.	mgr Barbara NOCOŃ-JACHER – Wiceprzewodnicząca	Instytut Nafty i Gazu-PIB
4.	dr inż. Karol ZIELONKA	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Przemysłowy Instytut Motoryzacji
5.	prof. PIAP dr inż. Stanisław KACZANOWSKI	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów PIAP

PIERWSZE POSIEDZENIE KOMISJI REWIZYJNEJ RGIB

Pierwsze posiedzenie Komisji Rewizyjnej Rady Głównej Instytutów Badawczych X kadencji odbyło się 5 czerwca 2019 r. Podczas tego spotkania ukonstytuowała się Komisja Rewizyjna oraz powołano przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego tej Komisji. Na Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej jednogłośnie została wybrana dr Renata Barcikowska z Instytutu Kolejnictwa, a wiceprzewodniczącą została mgr Barbara Nocoń-Jacher z Instytutu Nafty i Gazu-PIB.

Członkowie nowej Komisji Rewizyjnej RGIB. Od lewej: dr Renata Barcikowska, prof. Artur Kozłowski, dr Karol Zielonka, prof. Stanisław Kaczanowski, mgr Barbara Nocoń-Jacher

Komisje stałe i zespoły robocze RGIB

Przy Radzie Głównej Instytutów Badawczych powołano następujące komisje stałe i zespoły robocze:

- 1. Komisja do współpracy z Siecią Badawczą Łukasiewicz** – jej zadaniem będzie monitorowanie przebiegu procesu tworzenia SBŁ, analizowanie wprowadzanych zasad działania SBŁ (np. korporacyjność) oraz opracowanie propozycji zmian w ustawie i rozporządzeniach.
- 2. Komisja do spraw nauki** – jej działalność będzie związana z problematyką oceny jednostek naukowych i dota-

cji bazowej, staraniami o zapewnienie odpowiedniego finansowania instytutów badawczych, opracowaniem propozycji zmian zasad oceny instytutów badawczych dostosowanych do ich ustawowych celów działania.

- 3. Zespół do spraw reformy wojskowych instytutów technicznych** – jego zadaniem będzie przygotowanie koncepcji tworzenia sieci wojskowych instytutów technicznych oraz współdziałanie z MON w realizacji tworzenia tej sieci.

Wydawnictwo „Z instytutami badawczymi bezpieczniej”

Rada Główna Instytutów Badawczych, na podstawie materiałów przygotowanych przez instytuty badawcze, opracowała wydawnictwo pt. „Z instytutami badawczymi bezpieczniej”. Zawiera ono przegląd wybranych osiągnięć i realizowanych prac, które podejmują instytuty badawcze w obszarze szeroko rozumianego bezpieczeństwa. W syntetycznym ujęciu scharakteryzowane są w nim materiały, technologie, sprzęt, urządzenia, metody, systemy – stosowane lub dopiero oferowane – na rzecz m.in. obronności państwa, bezpieczeństwa wewnętrznego, energii, cyberprzestrzeni, przemysłu, środowiska naturalnego, rolnictwa, żywności i zdrowia.

Rada Główna Instytutów Badawczych zaprasza do zapoznania się z działalnością instytutów badawczych w tym interdyscyplinarnym ujęciu.

Publikacja dostępna jest na stronie internetowej pod adresem <https://www.rgib.org.pl/>

KIERUNKI DZIAŁAŃ RADY GŁÓWNEJ INSTYTUTÓW BADAWCZYCH

Po posiedzeniu Rady Głównej Instytutów Badawczych w czerwcu 2019 r. Przewodniczący RGIB prof. dr hab. inż. Leszek Rafalski przedstawił główne założenia RGIB.

Nadrzędnym celem RGIB są działania na rzecz przyszłości instytutów badawczych. Jedną z najistotniejszych spraw będzie zapewnienie stabilnego finansowania działalności instytutów, zwłaszcza w zakresie dotacji na badania wyprzedzające. Podejmowane będą także działania na rzecz systematycznego finansowania konkursów prowadzonych przez NCBR przy odpowiednim dużym współczynniku sukcesu. Ważne jest również wspieranie programów wieloletnich jako istotnych elementów bezpieczeństwa kraju. Zostaną także podjęte starania o zahamowanie spadkowej tendencji zatrudnienia pracowników w instytutach badawczych występującej w ostatnich latach i o wzrost zatrudnienia w przyszłości.

Konieczne jest zapewnienie współpracy Rady Głównej Instytutów Badawczych z Centrum Badawczym Łukasiewicz w celu uzyskania synergii instytutów tworzących Sieć Badawczą Łukasiewicz i pozostałych instytutów. Dlatego konieczne jest stałe monitorowanie przez Radę Główną działań kształtujących Sieć Badawczą Łukasiewicz, a także systematyczne przedstawianie wniosków dotyczących zasad funkcjonowania instytutów w Sieci Badawczej Łukasiewicz. Zapewni to właściwe relacje pomiędzy Siecią Badawczą Łukasiewicz a pozostałymi instytutami oraz samodzielność funkcjonowania instytutów, które nie weszły do Sieci Badawczej Łukasiewicz, a także utrzymania ich wysokiego poziomu

naukowego. W tym celu została powołana Komisja do współpracy z Siecią Badawczą Łukasiewicz.

Oprócz Sieci Badawczej Łukasiewicz powstały oddolnie sieci ENERGIA i POLTRIN, planowana jest także sieć wojskowych instytutów technicznych. Należy prowadzić działania mające na celu stworzenie modelu finansowania sieci instytutów badawczych. Powołany został Zespół do spraw reformy wojskowych instytutów technicznych, którego zadaniem będzie przygotowanie koncepcji tworzenia sieci wojskowych instytutów technicznych, współdziałanie z MON w realizacji tworzenia tej sieci.

Wyzwaniem stojącym przed Radą Główną Instytutów Badawczych będzie również dążenie do *doskonałości naukowej* wszystkich instytutów badawczych, a także wnioskowanie o odpowiednie kryteria oceny jednostek naukowych. Rada opracuje propozycje poprawek do obecnych kryteriów oceny jednostek naukowych. W tym celu została powołana Komisja do spraw nauki, zajmująca się problematyką oceny jednostek naukowych i dotacji bazowej, staraniami o zapewnienie odpowiedniego finansowania instytutów badawczych, opracowaniem propozycji zmian zasad oceny instytutów badawczych, dostosowanych do ich ustawowych celów działania.

Rada dąży do wszelkich starań, aby wykorzystane zostały opracowane przez zespół pod kierunkiem dyr. Andrzeja Kruegera zasady *doskonałości wdrożeniowej* i zaproponuje zmiany prawne dotyczące zwiększenia skuteczności wdrażania nowych rozwiązań w Polsce. Będzie również wnioskowała o wprowadzenie kryte-

rium *doskonałości wdrożeniowej* do oceny tych jednostek naukowych, które prowadzą wdrożenia wyników badań. Rada będzie współpracowała z innymi przedstawicielstwami jednostek naukowych w tych sprawach. Należy również zabiegać o wspieranie poglądów o konieczności inżynierskiego podejścia do opracowania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań, tak aby unikać stawiania mało realnych celów.

Bardzo ważne są starania o zwiększenie udziału instytutów badawczych w pracach na rzecz bezpieczeństwa kraju. Kontynuowana będzie współpraca z MON w tym zakresie.

Rada udzieli wsparcia instytutom badawczym w popularyzacji ich osiągnięć. Szczególnie ważna jest tu większa dbałość o promocję i przekazywanie przez poszczególne instytuty do Biura RGIB informacji o własnych dokonaniach.

Celem Rady jest także dbałość o kadre w instytutach badawczych. Dotyczy to zapewnienia odpowiedniego poziomu wynagradzania pracowników oraz możliwości ich rozwoju.

Ważnym zadaniem będzie kontynuowanie monitorowania POIR i aktywny udział w przygotowaniu założeń nowych programów na lata 2021–2027, jak również stała współpraca z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju w przygotowaniu tych programów.

W sprzyjających okolicznościach powinniśmy także dążyć do zmiany ustawy o instytutach badawczych, np. określenie katalogu przyczyn odwołania dyrektora oraz powoływanie zastępców przez dyrektora.

Prof. Leszek Rafalski
Przewodniczący Rady Głównej
Instytutów Badawczych

Uchwała XXVIII Forum Sprawozdawczo-Wyborczego Elektorów Instytutów Badawczych – Warszawa, 27–28 maja 2019 r.

1. Forum elektorów w pełni popiera działania przewodniczącego Rady Głównej Instytutów Badawczych w minionej kadencji. Równocześnie stwierdza, że wprowadzone zmiany prawne, jak również działania części administracji państwowej i związana z tym niepewność pracowników naszego sektora co do ich przyszłości, niekorzystnie wpłynęły na działalność instytutów badawczych, a w niektórych przypadkach ograniczyły potencjał badawczy.
2. W obszarach, w których podjęto dialog z Radą i uwzględniono wiele postulatów naszego środowiska – co miało miejsce w przypadku utworzenia Sieci Badawczej Łukasiewicz – jest nadzieja na uzyskanie efektu synergii oraz nowej jakości działania technologicznych instytutów badawczych skupionych w Sieci.
3. Równocześnie w środowisku istnieje duże zaniepokojenie co do przyszłości pozostałych instytutów badawczych, zwłaszcza ich finansowania niezbędnego dla przygotowania nowej tematyki badawczej. Niepokojące są sygnały dochodzące z instytutów rolniczych, w których wstrzymano finansowanie części Programów Wieloletnich dotowanych przez nadzorującego ich Ministra, co skutkuje koniecznością zwalniania pracowników instytutów.
4. Poważnym zagrożeniem dla przyszłości instytutów badawczych są nowe kryteria oceny osiągnięć jednostek naukowych w znacznie ograniczonych dziedzinach badań oraz niedoceniecie wdrożeń w ich końcowej ocenie. Wstępne szacunki skutków takiej kategoryzacji wskazują na możliwość obniżenia kategorii instytutów badawczych, a tym samym zmniejszenia poziomu subwencji niezbędnej do systematycznego prowadzenia badań. Jest to niezwykle istotne, zwłaszcza wobec dramatycznie niskich nakładów publicznych na naukę, które znacznie odbiegają od standardów europejskich.
5. Forum elektorów zwraca również uwagę na konieczność wprowadzenia mechanizmów dofinansowania badań przedwdrożeniowych, które minimalizowałyby ryzyka wdrażania technologii i wyrobów.
6. Uczestnicy Forum postulują podjęcie działań, wspólnie z innymi sektorami nauki, o istotne zwiększenie nakładów publicznych na wspieranie badań szczególnie istotnych dla rozwoju gospodarczego kraju.
7. Forum z uznaniem przyjmuje dotychczasowe działania rządu w celu poprawy wynagrodzeń pracowników nauki – szkół wyższych, PAN, jak również instytutów badawczych. Postuluje wprowadzenie ulg wynikających z prawa autorskiego oraz minimalnych wynagrodzeń dla pracowników nauki, również w instytutach badawczych. Pomoże to w pozyskaniu młodych, a także w utrzymaniu doświadczonych pracowników w naszych jednostkach.
8. Elektorzy z uznaniem przyjmują zmiany w kryteriach dostępu instytutów badawczych do projektów z funduszy europejskich, zarówno w POIR, jak i w programach regionalnych. Do tej pory instytuty badawcze były wyraźnie dyskryminowane, na co Rada Główna systematycznie zwracała uwagę na forum publicznym.
9. Forum zobowiązuje Radę do stałych systematycznych działań w celu prezentacji osiągnięć i znaczenia instytutów badawczych dla budowy w Polsce nowoczesnej innowacyjnej gospodarki oraz wzrostu poziomu życia polskiego społeczeństwa.

RADA GŁÓWNA
INSTYTUTÓW BADAWCZYCH

Redakcja: Redaktor Naczelna Justyna Kiljan-Walerzak
Zespół Redakcyjny Beata Mikulska, Sylwia Rózyc
Biuro Rady Głównej Instytutów Badawczych
tel.: 22 814-33-61; www.rgib@ibdim.edu.pl

Wydawca: Rada Główna Instytutów Badawczych
ul. Instytutowa 1, 03-302 Warszawa
www.rgib.org.pl

Druk: ARGRAF Sp. z o.o.
03-301 Warszawa
ul. Jagiellońska 80

Skład i łamanie: Justyna Kiljan-Walerzak
jwalerzak@ibdim.edu.pl